

Sangaste Vallavolikogu algatatud ühinemisläbirääkimised Otepää piirkonnas.

Valdade ühinemisega seotud teemad on tänasel päeval aktuaalsed paljudes Eestimaa omavalitsustes ja nii on see ka Otepää piirkonnas. Eks ole selle põhjuseks kindlasti see, et riigis on vastu võetud hulk seadusi ja otsuseid, mis sunnivad omavalitsusi selliseid teemasid arutama, kuid teisalt oleme jõudnud arenguetappi, kus teatud muutused ja ümberkorraldused on tulevikku vaadates vajalikud.

Nii otsustas 17. märtsil 2016. Sangaste Vallavolikogu teha ettepaneku ühinemisläbirääkimiste alustamiseks Otepää, Urvaste, Palupera, Öru, Puka, Rõngu valdadele.

Ühinemisläbirääkimiste alustamise eesmärgiks oli välja selgitada Otepää piirkonnas asuvate valdade ja nende elanike ühisosa või ka erinevused, et jõuda selgusele millised on võimalused Eesti Vabariigis käivitatud haldusreformi läbiviimiseks meie piirkonnas ja võimalused Otepää piirkonnas ühise omavalitsuse moodustamiseks.

Ühinemisläbirääkimistest keeldusid Öru, Rõngu ja ka Puka Vallavolikogud. Ühinemisläbirääkimistega liitus aga peatselt Kanepi vald Põlvamaalt.

Seega alustasid läbirääkimisi ja istusid ühinemisläbirääkimiste laua taha 5 valda. Otepää, Sangaste ja Palupera vallad Valgamaalt, Urvaste vald Võrumaalt ja Kanepi vald Põlvamaalt.

Kahel esimesel koosolekul lepiti kokku ühinemisläbirääkimiste läbiviimisega seotud protseduurides ja reeglites ning tegevuste ajakavas.

Otsustati moodustada viis läbirääkimiste komisjoni. Juhtkomisjon, Hariduse- ja noorsootöökomisjon, Kultuuri- ja spordikomisjon, Sotsiaal- ja tervishoiukomisjon ja Majanduskomisjon.

Kõik erinevate valdkondadega seotud komisjonid said ülesandeks läbi arutada võimalikult palju ühinemisega kaasnevat küsimusi, otsida lahendusi võimalikele probleemidele ja kavandada ühinenud omavalitsuses tulevikus vajalikke tegevusi. Juhtkomisjoni ülesandeks sai tegeleda ühineva valla juhtimisega seotud teemadega ning ühinemisläbirääkimiste koordineerimisega.

Tänaseks on toimunud 20 teemakomisjonide ja juhtkomisjoni koosolekut. Ühinemislepingu koostamisega seotud teemad on nüüdseks läbi arutatud ning koostatud on ühinemislepingu projekt, mida arutelude käigus järk-järgult vajadusel parandatakse ja täiendatakse. Töö jätkub ka erinevate kordade ja määruste ning muude omavalitsuste kehtestatud dokumentide ühtlustamisega ning ühinenud omavalitsuses erinevate tegevuste korraldamises kokkuleppimisega.

Lepingu koostamisel on olnud üheks eesmärgiks võimalikult paljudes küsimustes kokkulepped saavutada konsensuse põhimõtet järgides. Kindlasti on see nõudnud kõikidelt osapooltelt rohkem pingutamist ja vaeva, kuid oluliste kokkulepeteni on siiski jõutud.

Kokkulepetest on tähtis kodanike jaoks selliste teenuste ning tegevuste säilitamises ja arendamises kokkuleppimine, mis on kodanikele olnud tänaseni ja on ka tulevikus olulised. Eriti oluline on teenuste kättesaadavuse küsimus ja seda just väiksemate külade ja keskuste jaoks.

Tervikuna on komisjonid oma töö käigus soovinud võimalikult palju välistada olukordi, kus kodanik peaks tundma, et ühinemine tähendab kodu lähedalt teenuste kadumist. Ühinemine annab võimaluse tulevikus paljude teenuste optimeerimiseks ja otstarbekamaks muutmiseks, kuid hea korraldamisega on võimalik tagada ka teenuse hea kättesaadavus ja lähedus. Näitena võiks tuua kokkuleppe kõikide ühinevate omavalitsuste territooriumile tulevikus teenuskeskuste loomise ja ühistranspordi hea korralduse tagamise. Kokku on lepitud ka enamike täna tegutsevate asutuste

säilitamises. Ka see aitab tagada teenuste kättesaadavust väiksemates piirkondades. Teenuste optimeerimine annab aga lisaks võimalusi uute teenuste ja tegevuste käivitamiseks.

Esialgne kokkulepe on tehtud ka ühinenud omavalitsuse nime osas. Leiti, et kuni ametlike kokkulepete sõlmimiseni on loogiline ühineva omavalitsuse nimena kasutada Otepää valla nime. Ka keskuse valimise küsimus ei toonud kaasa pingeid. Lepiti kokku, et keskus peaks jääma piirkonna ainsasse linna- Otepääle.

Loomulikult on kõikidel omavalitsustel liitumise käigus oma ootused ja hirmud ning seepärast leiti, et iga omavalitsus peaks määratlema oma prioriteetidid.

Ühinevad omavalitsused on kokku leppinud ja esitanud kolm olulist prioriteeti. mis on erinevate omavalitsuste jaoks tähtsad.

Prioriteetsed piirkondlikud investeeringud al 2018	Ühisinvesteeringud al 2018
Kanepi: <ol style="list-style-type: none"> 1. (Põlgaste-) Kanepi-Otepää kergliiklustee*, 2. Gümnaasiumi rekonstrueerimine Tervisekeskuseks, 3. Tasuta ühistransport, 4. Põlgaste vanadekodu laiendamine. 	Ühistransport
Sangaste: <ol style="list-style-type: none"> 1. Sangaste lossi pereturismikeskuse rajamine, 2. Sangaste katlamaja ja trassid (KIK), 3. Sangaste vabatahtlike tuletõrjedepoo (KIK). 	Kergliiklusteede võrgustik sh olemasolevate teede ühendamine*
Palupera: <ol style="list-style-type: none"> 1. Nõuni teadusturismi- ja koolituskeskuse kompleks, 2. Korrusmajade välisvalgustus, 3. Nõuni puhasti rekonstrueerimine, biotiikide puhastamine. 	Kogukondade elavdamine
Urvaste: <ol style="list-style-type: none"> 1. Kuldre kooli katlamaja, 2. Uue-Antsla kergliiklustee, 3. Staadion Kuldre kooli juures 	
Otepää: <ol style="list-style-type: none"> 1. Otepää lasteaia hoone ehitus, 2. Otepää muuseumi väljaarendamine (Eesti lipu muuseum, Otepää suurmeeste ekspositsioonid, Otepää Linnamäe Ajaloo teemapark), 3. Pühajärve rannapargi ja laululava rekonstrueerimine. 	

Ühinemislepingus kokkulepitust parema ülevaate saamiseks toome siinkohal välja väljavõtte ühinemislepingu projekti kodanike jaoks tähtsates punktides.

1. 3. Ühinemise eesmärgid

3.1 Ühinenud Otepää vald on terviklik ja loogiliselt hästi toimiv, sotsiaalselt, majanduslikult, kultuuriliselt ja territoriaalselt sidus piirkond, mis võtab arvesse ajaloolist asustust, inimeste igapäevaliikumisi ning seab keskmesse omavalitsuse tasakaalustatud arengu koos hästi funktsioneeriva vallakeskuse ja küla või külade rühma katva kogukondade eripära arvestavate teenuskeskuste võrgustikuga.

2. Erinevates piirkondades avalike teenuste kodanikesksuse ja läheduse tagamiseks luuakse piirkondlik teenuskeskuste süsteem, mis peab tagama valdkondade asjatundliku ja majanduslikult tõhusa juhtimise kohtadel. Otepää valla teenuskeskused luuakse Sangaste, Otepää, Palupera, Urvaste ja Kanepi valdade territooriumile, kus toimub elanike vastuvõtt ja teenindamine lähtuvalt vallaelanike vajadustest ja otstarbekust silmas pidades, kusjuures teenuskeskuste teeninduspiirkonnad ei pea kattuma lepinguosaliste omavalitsuste halduspiiridega. Võimalusel jätkavad teenuskeskused tegutsemist vallale kuuluvates hoonetes.

3. 10.4 Ühistransport

10.4.1 Parandatakse vallasisest ühistranspordiga liikumise võimalust ja luuakse ühtne ühistranspordi korraldus. Vallasisene ühistransport (ka õpilasliinid) ühildatakse maakondliku ühistranspordi korraldusega selliselt, et reisijateveo liinid ja sõidugraafikud vastavad vallaelanike, sh õpilaste vajadustele.

10.4.2 Tagatakse valla keskuse, ühinemise eelsete keskuste ja piirkondlike keskuste vaheline ühistranspordi korraldus kombineeritult riikliku ühistranspordi võrgustiku

10.4.4 Taotleme seoses haldusterritoriaalse ümberkorraldusega ühinevates valdades riiklike teede tolmuvabaks ehitamist. Esimene prioriteet on Otepää ja Urvaste vaheline tee

4. 7.1 Hariduse osutamise põhimõtted

7.1.1 Kõigile lastele tagatakse lasteaiakoht ja heal tasemel ettevalmistus kooliks.

7.1.2 Lastele tagatakse võimalus omandada kvaliteetset alus- ja põhiharidust võimalikult elukoha lähedal ning gümnaasiumiharidust piirkonnas.

Selleks korraldatakse väljaspool Otepää linna elavate õpilaste igapäevane vedu lähimasse ühinenud valla kooli ja tagasi koju. Sealjuures peavad transpordiringid olema mõistliku pikkusega ning arvestama koolipäeva algust ja lõppu. Õpilasvedu säilitatakse vähemalt ühinemiseelsel tasemel.

Õpilastele, sh hariduslike erivajadustega õpilastele pakutakse olemasolevate lasteaedade ja koolide baasil võimetekohaseid ja paindlikke õpitingimusi ja tugiteenuseid.

Alusharidus

7.2.1 Lasteaiakohtade pakkumine korraldatakse kodule lähedasema lasteaia põhiselt. Ühinenud Otepää vallas jäävad tegutsema kõik lasteaiad

7.3 Üldharidus

7.3.1 Olemasolev koolivõrk koos olemasolevate kooliastmetega säilitatakse järgmises koosseisus Otepää Gümnaasium (12 klassi), Kanepi Gümnaasium (12 klassi) , Pühajärve Põhikool (9 klassi), Keeni Põhikool (9 klassi) , Kuldre Kool (9 klassi), Palupera Põhikool (9 klassi).

Huviharidus ja huvikoolid

7.4.1 Tööd jätkavad kõik huvikoolid. Jätkatakse huviringide tegevust üldhariduskoolides ja kultuurimajades/rahvamajades vähemalt ühinemisele eelnenud mahus kuni ühinenud omavalitsuses uue korra kehtestamiseni.

7.4.2 Toetatakse ka ühinenud vallast välja jäävates huvikoolides õppimist vastavalt väljakujunenud tavadele, kodulähedusele ja mahule.

7.5 Noorsootöö

7.5.1 Tööd jätkavad kõik noorsootööga tegelevad asutused.

7.5.2 Jätkatakse noorte- ja lasteorganisatsioonide toetamist.

5. 7.6 Raamatukogud

7.6.1 Tööd jätkavad kõik ühinemise hetkel tegutsevad raamatukogud vastavalt piirkonna vajadustele.

7.6.2 Säilitatakse ühinemiseelset tasemel raamatukogudele antav rahaline toetus kirjanduse ja perioodika ostmiseks kuni uue korra kehtestamiseni.

7.6.3 Eesmärgiks on raamatukogude arendamine multifunktsionaalsemaks (külakeskus, postiteenus, kohvik, infopunkt jms).

6. Kultuur, sport ja vaba aeg

7.7.1 Tööd jätkavad kõik kultuuriasutused koos nendes välja kujunenud tegevustega ning uute vaba aja tegevuste arendamisega.

Soodustatakse piirkondliku kultuuri väljakujunenud tavade ja tegevuste säilimist. Oluliseks peetakse kultuuritöö koordineerimist.

7.7.3 Toetatakse valla ja kogukondade identiteeti, kultuuripärandit ja külaliikumist tutvustavate sündmuste korraldamist. Toetatakse Kanepi, Urvaste, Sangaste, Otepää , Palupera kihelkondliku kultuuripärandi säilimist ja arendamist

7.7.4 Jätkatakse piirkondlike, ülevallaliste ja rahvusvaheliste kultuuri- ja spordiürituste korraldamist ja toetamist (näiteks külapäevad, spordipäevad).

7.7.9 Soodustatakse uute kultuuri- ja sporditraditsioonide tekkimist.

7.7.6 Tegutsemist jätkavad spordihood ja -baasid, rajatud puhkealad ning kõik spordiväljakud ja koolide võimlad.

7.7.7 Töötatakse välja spordiklubide, kultuuriseltside ja -kollektiivide toetamise aluspõhimõtted ja nende valla eelarvest rahastamise mehhanism 2017. aasta lõpuks, arvestades võimalusel siiani piirkondades väljakujunenud olukorda ja põhimõtteid.

9. Sotsiaalne turvalisus ja esmatasandi tervishoiu korraldamine

9.1 Luuakse elanikule hästi kättesaadav ja lihtsasti arusaadav sotsiaalteenuste (sh. internetipõhine) ülevaade.

9.2 Säilitatakse vajadusepõhine optimaalne sotsiaalhoolekande süsteem. Tööd jätkavad tegutsevad tervisekeskused, perearstikeskused ja hoolekandekeskused. Abivajajatele ja eakatele tagatakse kvaliteetne teenus ja selle osutamisel lähtutakse vajaduspõhisusest ning lähedusest, eesmärgiga kindlustada teenuste kättesaadavus ja kvaliteet vähemalt samal tasemel kui enne ühinemist. Ühinenud valla arengukavas nähakse ette sotsiaalteenuste edasiarendamise põhimõtteid.

10. Kohalikud teed, tänavad ja tänavavalgustus

10.3.1 Tagatakse teede ja tänavate hooldus, remonditööd ning rekonstrueerimine, tali- ja suvine hooldus ning haljastus ja heakord teehoiukava ja kohalike teede investeeringute kava algusel. Ühine teehoiukava ja kohalike teede investeeringute kava võetakse vastu 2017. aasta lõpuks.

10.3.4 Tagatakse tänavate valgustamine vähemalt ühinemiseelses mahus ning arendatakse uusi energiasäästlikke lahendusi, mis ei välista ka tänavavalgustuse võrgustiku laiendamist.

11. Elamu- ja kommunaalmajandus ning heakord

10.5.2 Oluliseks peetakse munitsipaalomandisse kuuluvate hoonete ja soojaettevõtete tootmise tehniliste lahenduste energiasäästu suurendamist. Selleks tehakse projektitaotlusi

kaasrahastuse saamiseks, sh Euroopa Liidu struktuurivahenditest. Koostatakse energeetika arengukava.

10.5.3 Omavalitsuse poolt hooldavate objektide ja haljasalade hooldamine jätkub vähemalt senisel tasemel. Eesmärgiks võetakse teenuse mõistlik ühtlustamine ja kvaliteedi tõus.

12. Ettevõtluskeskkond

11.2 Vallavalitsuse poolt viiakse regulaarselt läbi ettevõtjate ümarlaudasid ja ideetalguid, et rakendada parimaid lahendusi ettevõtluskeskkonna arendamiseks ja vallaelanike töövõimaluste mitmekesistamiseks.

11.3 Luuakse info ja kommunikatsiooni portaal, mis vahendab vallasisesse teenuse pakkujat ja teenuse soovijat.

11.4 Seatakse eesmärgiks teenindada kodanikke ja ettevõtjaid võimalikult lühikesa aja jooksul ning vähendada bürokraatiat.

11.5 Ühinenud omavalitsuses tihendatakse koostööd RMK ja Keskkonnaametiga

11.6 Luuakse tugisüsteem alustavate ettevõtjate ja MTÜ-de toetamiseks ja nõustamiseks.

Omavalitsused on suhtunud ühinemisläbirääkimistesse täie tõsidusega ja koostöö ühinemislepingu koostamisel on siiani sujunud hästi.

Mureks on olnud see, et üks osa ühinemisläbirääkimisi pidavatest omavalitsustest peavad samaaegselt mitmeid ühinemisläbirääkimisi ja see võib saada takistavaks teguriks Otepää piirkonnas peetavate läbirääkimiste ajakava täitmisele. Selgus ühinemisläbirääkimistel osalejate osas loodetakse saada hiljemalt septembri keskpaigaks.

Töö ühinemisega seotud tegevuste korraldamisel ja kokkulepete sõlmimisel ei ole aga valmis. Täna on tööd kavandatud jätkata ajakava järgi ja septembris on planeeritud ühinemislepingu projekt panna välja ühinevate valdade kodanikele tutvumiseks.

Oktoobris kavandatakse läbi viia ühinevates valdades rahvaküsitlus kodanike arvamuse väljaselgitamiseks omavalitsuste ühinemise osas.

Novembris toimub ühinemiseks vajalike otsuste vastuvõtmine ning dokumentatsiooni vormistamine.

Detsembris kavandatakse dokumendid esitada maavanemale.

Ühinemisläbirääkimiste juhtkomisjon.